

**DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Dykkar ref

Vår ref
19/1761-7

Dato
3. mars 2021

Statsbudsjettet 2021 - Oppdragsbrev til Innovasjon Noreg

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til Prop. 1 S (2020-2021) frå departementet samt Stortinget si handsaming av denne jf. Innst. 8 S (2020-2021) og vedtak 662 i samband med Stortingets handsaming av prop. 79 S (2020-2021) og Innst. 233 S (2020-2021). LMD gjev med dette oppdragsbrevet rammer for Innovasjon Noreg (IN) si forvaltning av næringsretta verkemidlar på landbruksområdet.

1. Oversikt over løyvingar stilt til disposisjon for 2021

For 2021 vil følgjande midlar blir stilt til disposisjon for IN gjennom statsbudsjettet på LMDs område:

Kapittel og post	Ordning	Beløp mill. kroner
1142.78	Omstillingsmidlar pelsdyrnæringa	43,50
1150,50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	97,00
1150,50	Investering og bedriftsutvikling i landbruket	664,50
1150,50/1151,51	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og utvikling ¹⁾	99,50
SUM		904,50

1) 8,2 mill. kroner er løyvd over kapittel 1151, post 51 og er øyremerka den reindriftsbaserte delen av Utviklingsprogrammet.

For oversikt over administrasjons- og gjennomføringskostnader for dei enkelte ordningane syner vi til kapittel 6.1.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandlar
Siri Lothe
22 24 92 17

2. Mål for IN og andre fellesføringer

Vi syner til oppdragsbrevet frå Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) for 2021 for fellesføringer og omtale av IN sin målstruktur.

3. Oppdraget frå LMD

3.1 Landbruks- og matpolitiske mål og prioriteringar

Av Prop. 1 S (2020-2021) går det fram at dei overordna måla for landbruks- og matpolitikken er matsikkerheit og beredskap, landbruk over heile landet, auka verdiskaping og berekraftig landbruk med lågare utslepp av klimagassar. Auka innovasjonstakt i landbruket og i den tilhøyrande industrien er sentralt for å nå desse måla. IN sine delmål om fleire gode gründerar, fleire vekstkraftige bedrifter og fleire innovative næringsmiljø, er viktige for å nå måla innanfor landbruks- og matpolitikken. I det enkelte oppdrag vil vektinga av dei tre delmåla variere.

Landbruksoppdraget til IN femnar om verkemidlar som særskilt skal stimulere til modernisering, omstilling og effektivisering i det tradisjonelle landbruket, og auka sysselsetting, vekst og innovasjon innan andre landbruksbaserte næringar. Oppdraget femnar også verkemiddel for å fremje berekraftig reindrift. Vidare femnar oppdraget om verkemidlar som skal stimulere til meir miljøvennlege energiløysingar for sektoren, mellom anna med mål om auka verdiskaping i skog- og trenæringa, samt verkemidlar knytt til teknologiutvikling i landbruket. LMDs særskilte tilskot til Bioøkonomordninga er avvikla frå 2021. Departementet legg til grunn at landbrukssektoren sine interesser framleis blir vareteke i Bioøkonomiordninga, slik at arbeidet med auka verdiskaping i biobaserte næringar gjennom ei marknadsorientert og berekraftig utnytting av bioressursane kan halde fram.

Utbrotet av covid-19 har sett sitt preg på økonomi og samfunnsliv i Noreg og resten av verda, og treft landbruksnæringa på ulikt vis. Vi ber IN framleis halde merksemd på konsekvensen av pandemien for landbruket, og i dialog med departementet leggje til rette for tiltak innanfor landbruksoppdraget som kan bidra til å ivareta konkurransekrafta til næringa.

Regjeringa har dei siste åra lagt fram ei rekkje meldingar til Stortinget på landbruks- og matområdet, samt fleire strategiar som er sentrale for IN si oppfølging av landbruksoppdraget. Departementet legg til grunn at IN orienterar seg i desse som sentrale rammer for landbruksoppdraget. Av strategiar nemner vi særskilt følgjande:

- Strategien *Skog og trenæringa – ein drivar for grøn omstilling (2019)*
- *Opplevingar for ein kvar smak – Strategi for reiseliv basert på landbruket og reindriften sine ressursar (2017)*
- Regjeringa sin bioøkonomistrategi *Kjente ressursar – uante muligheter (2016)*

Regjeringa har våren 2021 lagt fram strategi for Matnasjonen Noreg og strategi for urbant landbruk. I tillegg arbeider regjeringa med strategi for sirkulær økonomi. Departementet vil kome attende til nærmare dialog med IN om oppfølging av strategiane.

3.2 Samarbeid med nasjonale, regionale og lokale aktører

Det er viktig at det er god dialog mellom verkemiddelaktørane på nasjonalt nivå for best mogleg samordna innsats og god kopling mellom verkemidlar.

Regionalt næringsprogram, som blir utarbeidd i samarbeid mellom fylkeskommunane, statsforvaltaren, IN sine distriktskontor og næringsorganisasjonane i landbruket, skal bidra til målretting av den regionale innsatsen for næringsutvikling i landbruket. Det er viktig at IN er godt involvert i arbeidet i regionalt partnerskap. Det må etablerast ein god dialog om landbruksoppdraget som kan sikre forankring, prioritering og kopling av verkemidlar og aktørar for å løfte landbruks- og matområdet regionalt og lokalt. Vi ber om at det blir gjort ei god avklaring mellom IN og fylkeskommunane når det gjeld type prosjekt som blir støtta av dei ulike aktørane.

Regionkontora må ha tilstrekkeleg kunnskap og kompetanse innanfor landbruksoppdraget, slik at dei kan bidra aktivt til å mobilisere ressursar og utløyse vekstpotensialet regionalt saman med fylkeskommunane og medlemmer av det regionale partnerskapet elles. IN må også støtte kommunane i deira rolle som fyrstelinje for næringsutvikling og særskilt i sakshandsaminga av IBU-midlar. IN skal også ha dialog med statsforvaltaren som fyrstelinje for reindrifta.

4. Nærmare om dei enkelte ordningane

4.2 Omstillingsmidlar for pelsdyrnæringa

IN forvaltar ei ordning med midlar til omstilling for pelsdyroppdrettarar. LMD har fastsett retningslinjer for ordninga. Ordninga blir løyvd over kapittel 1142 post 78 som er ein post som kan overførast. For 2020 blei det løyvd i alt 50 mill. kroner der IN kunne disponere 48 mill. kroner til omstillingsordninga. Etter stortingsvedtak 24. februar 2021 er løyvinga for i år totalt 45 mill. kroner, og det er lagt opp til at IN kan disponere 43,5 mill. kroner til omstillingsordninga. Resterande del av avsetninga skal disponerast av Landbruksdirektoratet til tiltak innan arbeidsretta kompetanseheving.

4.3 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket

Det er for 2021 avsett 97 mill. kroner til Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling over kapittel 1150, post 50. I tråd med føringar frå jordbruksoppgjeret 2020 og måla i klimaavtala med jordbruket, skal utsleppsreducerande investeringar prioriterast. Hovudtyngda av innsatsen på området bør bli prioritert opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Bioenergi er framleis hovudprioriteringa i satsinga.

Det er høve til å gje investeringsstøtte til anlegg som kombinerer biovarmeproduksjon med straumproduksjon frå solceller. Det kan også gis støtte til kombinerte el-/varmeanlegg basert

på biobrensel, sokalla CHP-anlegg, samt støtte til investering i varmepumper og solenergi til å dekkje energibehovet i eigen landbruksproduksjon. Det skal stillast same krav til lønnsemd som for reine bioenergianlegg. Det er eit potensial for å auke talet på mindre gardsanlegg for bioenergi, og slike anlegg bør difor bli prioritert i 2021. For å bidra til å redusere klimagassutsleppa frå jordbruket, vil produksjon av biokull og biogass vere viktig å satse på framover. Biogassprosjekt skal vurderast med utgangspunkt i dei vanlege energi- og lønnsemdskriteria. Utover dette skal IN også legge vekt på heilskapleg miljøgevinst av biogassprosjekta.

Programmet omfattar støtte til utviklings- og utprøvningsprosjekt for å teste ut ny produksjonsteknologi og nye løysingar på gardsnivå som skal bidra til reduserte klimagassutslepp og auka konkurransekraft for næringa. Her vil det m.a. vere viktig å kople leverandørindustri og bonde for å utvikle teknologi og løysingar som endå ikkje er "hylleware".

Verdiskapingsprogrammet er også eit viktig verkemiddel for å bidra til innovasjon og omstilling ved bruk av fornybar energi og utvikling av teknologi innanfor grøntsektoren og særskilt knytt til veksthus. Det er viktig at det innanfor fornybarprogrammet blir jobba for ein grøntproduksjon med lågare klimagassutslepp, utvida norsk sesong og mindre matsvinn. I forbindelse med jordbruksoppgjeret 2019 viste avtalepartane til energirådgjevningsprosjektet til Norsk Gartnerforbund og at finansieringa av tiltaket over programmet bør vidareførast.

LMD legg til grunn at IN sikrar samordning mot ENOVA når det gjeld støtte til bioenergi og annan fornybar energi og eventuelt klimaprojekt. Med den nye firårige avtala staten inngår med Enova frå 2021, blir det lagt til rette for at Enova skal vere eit viktigare verkemiddel i å bidra til å nå Noregs klimaforplikting og til omstillinga til lågutsleppssamfunnet. Prosjekt som kan få støtte over ENOVAs ordningar, vil det ikkje vere aktuelt å støtte over dette programmet. Kompetansen og nettverket til statsforvaltaren og fylkeskommunane må utnyttast for å sikre ei koordinert fornybarsatsing under dei regionale næringsprogramma. IN bør legge vekt på å sikre tilfredsstillande aktivitet i alle fylke.

4.4 Midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlar)

Tilgang på investeringsverkemiddel er ein viktig føresetnad for fornying av produksjonsapparatet i landbruket og framtidig vekst og utvikling i landbruksbaserte næringar. Midla skal bidra til utvikling både innanfor det tradisjonelle landbruket og andre landbruksbaserte næringar.

Det er løyvd 664,5 mill. kroner over kapittel 1150 post 50 til investering og bedriftsutvikling i landbruket i 2021. IN bør prioritere hovudtyngda av innsatsen sin innanfor IBU-midla opp mot selskapet sitt delmål om fleire vekstkraftige bedrifter. Forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling skal leggjast til grunn for forvaltinga av midlane. Følgjande nasjonale føringar for forvaltinga av IBU-midlar skal gjelde for 2021:

- Støtte til investeringsprosjekt som gir auka matproduksjon skal prioriterast til produksjonar med marknadspotensial.
- Støtte til frukt-, grønt- og veksthusnæringa skal prioriterast.

- 120 mill. kroner av avsetninga skal øyremerkast til nasjonalt program for investeringar i grøntsektoren. Midlane skal gå til investering-, kompetanse- og produktutvikling til produsentar i grøntnæringa. Nye produsentar bør prioriterast ved marknadsvekst. Småskala produksjon av grønsaker, frukt og bær er ein del av målområde.
- I kornproduksjonen skal tilskot til tørke- og lageranlegg prioriterast.
- I vurderinga av lønnsemd i investeringsprosjekta må det takast omsyn til det samla næringsgrunnlaget på bruket.
- Ulike eigarformer skal likestillast ved prioritering mellom søknader.
- Små og mellomstore bruk skal prioriterast ved tildeling av støtte. Innan mjølkeproduksjon er det særleg behov for å prioritere fornying av fjøs med 15–30 kyr.
- Det skal takast omsyn til nye krav til dyrevelferd, medrekna kravet om lausdriftsfjøs, og behov for fornying av driftsapparatet.
- Økologiske produsentar som må gjere større investeringar som følgje av endra krav knytt til implementering av EUs økologiregelverk skal prioriterast.
- Prosjekt med energi- og klimaeffektive løysingar skal prioriterast. Ved bruk av tre som byggjemateriale, kan det i tillegg bli gitt eit tilskot på inntil 20 prosent av innvilga tilskott etter § 3 c, fyrste ledd i forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket, avgrensa oppover til 400 000 kroner. Det skal takast omsyn til graden av trebruk i prosjektet ved utmåling av tilskot.
- Det kan løyvast investeringstilskot til bygging av gjødsellager med fast toppdekke eller minimum 10 månaders lagringskapasitet, avgrensa til 20 pst. av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket. Øvre grense for tilskot er sett til 100 000 kroner per prosjekt.
- Støtte over IBU-ordninga til omlegging frå fossil energi til fornybar energi i veksthus må sjåast i samband med støtte frå ENOVA.
- Det kan bli gitt inntil 100 mill. kroner i risikolån. Tapsavsetjinga skjer innanfor ramma av IBU-midlane.
- Strategiske føringar frå den regionale partnerskapen er avgrensa til prioritering mellom ulike produksjonar og mellom ulike område i den enkelte regionen/fylket. Faglagar skal inngå i dei regionale partnerskapa.
- Maksimal prosentsats for tilskot til investeringar blir vidareført med inntil 35 pst. av godkjent kostnadsoverslag for investeringa. Den øvre grensa for tilskot på 2 mill. kroner per prosjekt, med unntak for Troms og Finnmark, blir òg vidareført.

Regionalt næringsprogram utarbeidd av fylkeskommunen i samarbeid med IN, statsforvaltaren, næringa mfl., legg strategiske føringar for bruken av midla regionalt.

IN har ut over dette høve til å fastsette enkelte sakshandsamingsstandardar for ein meir einskapleg sakshandsamingspraksis. IN har også moglegheit til å gje støtte til bedriftsretta fellesskapsprosjekt over desse midla.

Fordelingsnøkkelen for 2020 for fordeling av midlar mellom fylka vil bli vidareført også i 2021, jf. tabell nedanfor.

Fylke	Løyving mill. kroner
Viken	58,69
Innlandet	76,63
Vestfold og Telemark	33,90
Agder	30,26
Rogaland	40,25
Vestland	70,64
Møre og Romsdal	37,04
Trøndelag	78,65
Nordland	35,94
Troms og Finnmark	41,07
SUM*	503,07

* Totalsum ekskl. avsetting til administrasjons- og gjennomføringskostnader på 40,9 mill. kroner, samt 0,53 mill. kroner til dekking av kundeeffektundersøkinga jf. pkt. 6.1. Ramme til investering innan frukt- og grønt på 120 mill. kroner er også haldt utanfor fordelingsnøkkelen.

Enkelte fylke opplever mellom år større pågang etter investeringstilskot enn andre. LMD vil ved behov foreta ei omfordeling av unytta rammer i løpet av 2021. Vi ber om innspel frå IN innan 1. juni 2021 på ei vurdering om det bør gjerast ei omfordeling eller ikkje.

IN har ansvaret for kåringa av årets bedriftsutviklar i landbruket (bedriftsutviklingsprisen), og kan nytte IBU-midlar til dette tiltaket etter nærmare dialog med departementet.

4.5 Utviklingsprogrammet - landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping

IN forvaltar 91,3 mill. kroner¹ til Utviklingsprogrammet for 2021 over jordbruksavtala kapittel 1150 post 50 og 8,2 mill. kroner over reindriftsavtala, kapittel 1151 post 51 til den reindriftsbaserte delen av programmet. Utviklingsprogrammet skal utviklast i tråd med føringane gitt i årets jordbruksoppgjer og i reindriftsavtalen 2020/2021, samt styringsgruppa sine signal. IN er sekretariat for styringsgruppa til Utviklingsprogrammet. Det kan framleis vere naudsynt å vidareføre dei tilpassingane som er gjort i programmet i samband med pandemien. Dette skal avstemmast mot styringsgruppa på same vis som til no.

Verkemidla i Utviklingsprogrammet og innretninga skal bidra til å nå sentrale mål om næringsutvikling innan til dømes lokalmat, reiseliv, Inn på tunet m.m. Meld. st. 31 (2014-2015) *Garden som ressurs marknaden som mål* og regjeringa sin strategi *Opplevingar for ein kvar smak* er sentrale dokument i arbeidet. Strategi for kultur og reiseliv (2019) og den nye strategien for reiseliv som IN har fått i oppdrag å utforme på vegne av regjeringa, og som skal leggjast fram i løpet av 2021, må også ligge til grunn for det landbruks- og reindriftsbaserte reiselivet. LMD vil kome attende med forventingar til IN si oppfølging av strategien for Matnasjonen Norge, og vil be IN vurdere korleis Utviklingsprogrammet kan nyttast for å

¹ I samband med overføringa av dei matfaglege kompetansenettverka frå IN til fylkeskommunane i 2020 blei det trekt ut 0,7 mill. kroner frå ramma til dekking av fylkeskommunens administrasjons- og gjennomføringskostnader med oppdraget. Dette vil også bli gjort for 2021.

fremje mål i strategien. LMD vil også gå i dialog med IN om oppfølging av strategien for urbant landbruk, som også blir lagt fram i februar 2021.

IN bør prioritere hovudtyngda av innsatsen sin på dette området opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Innanfor delmålet om fleire innovative næringsmiljø bør ambisjonane om innovative og vekstkraftige regionar og meir samarbeidsorienterte bedrifter vektleggast.

Auka verdiskaping basert på haustbare viltressursar

Det ligg eit potensial for auka verdiskaping gjennom berekraftig og meir aktiv forvaltning av dei haustbare viltressursane. Dette kan vere tiltak og aktivitetar som omfattar m.a. etablering og vidareutvikling av jaktprodukt med ulik profil og tilrettelegging, og foredling og omsetnad av viltkjøt. Utviklingsprogrammet er eit viktig verkemiddel for oppfølging av handlingsplanen for auka verdiskaping basert på haustbare viltressursar.

Aktiv innsats på reinområdet

IN skal framleis ha ein aktiv innsats og god tilrettelegging ovanfor reinkjøttbedriftene, og dessutan stor merksemd på å få fram potencialet på reinområdet gjennom utviklingsprogrammet og resten av IN sitt verkemiddelapparat. Arbeidsmetodikken som blir nytta for bruk av midla over reindriftsavtalen skal vidareførast. Departementet viser til at reindriften har nokre særskilte rammevilkår. Reindriften er ei urfolksnæring, som er unik både i nasjonal og internasjonal samanheng, er viktig for samisk kultur og har heilårs beitedrift. Desse tilhøva stiller særskilde krav til individuell oppfølging og bedriftsbesøk.

Ut frå den gjeldande marknadssituasjonen, og for å leggje til rette for at prisen på reinsdyrkjøt kan oppretthaldast, har avtalepartane peika på at det er viktig at Utviklingsprogrammet styrkar satsinga på produktutvikling. Gjennom Matstreif og Tråante 2017 har fleire reinkjøttbedrifter fått høve til å stå på stand under paraplyen "Rein – helten på vidda". I tillegg til at dette har vore gode omdømetiltak, har dei også vore sentrale for å bygge kompetanse hjå bedriftene som har delteke og for å auke kunnskapen om reindrift og reinkjøtt. Reindriften si deltaking har hatt positiv medverknad i utviklinga av Matnasjonen Noreg. For at fleire reinkjøttbedrifter skal få høve til å delta på denne typen arrangement skal IN, saman med Marknadsutvalet, vurdere deltaking også på andre arrangement. Ein føresetnad er at reinkjøttbedriftene står på felles stand.

Reindriften blir i aukande grad nytta i marknadsføringa av Noreg som turistland. Avtalepartane ser at det reindriftsbaserte reiselivet kan vere ei stor moglegheit som ei tilleggsnæring i reindriften. Samstundes ser partane det som heilt sentralt at det reindriftsbaserte reiselivet skjer på reindriften sine premisser, og i samsvar med føresegna i reindriftslova. Avtalepartane ber derfor om at Utviklingsprogrammet har auka merksemd på dette satsingsområdet framover. Ut på vidda og turisme blir drive i kombinasjon av fleire reindriftsfamiliar. Med dette som utgangspunkt ønskjer avtalepartane at IN og Statsforvaltaren i Troms og Finnmark kartlegg moglegheitene for ei betre samordning av aktivitetar som blir finansierte over Utviklingsprogrammet og ordninga med lærings- og omsorgsbaserte tenester.

Marknaden for skinn har stagnert, slik at det har blitt vanskelegare å omsetje skinn som råvare. På bakgrunn av dette ber avtalepartane om at Marknadsutvalet saman med Utviklingsprogrammet har auka merksemd på marknadsføring og omsetjing av skinn.

Vi viser elles til IN sine tilrådingar til målretta tiltak for avtaleåret 2020/2021, som vart gjeve som innspel til forhandlingane om Reindriftsavtala 2020/2021. Det er ein føresetnad at den generelle arbeidsmetodikken for programmet blir vidareført på reindelen av utviklingsprogrammet. IN skal i løpet av 2021 legge fram resultata frå evalueringa av kompetanseprogrammet for produktutvikling for reindriftsnæringa, og presentere på kva måte IN skal følgje opp dette.

Auka mobilisering

Det er gjort fleire evalueringar av ordningane innanfor Utviklingsprogrammet dei siste åra. Dei har i stort synt at ordningane bidreg i tråd med målsettingane i programmet. Pågangen etter midlar både til vekst og bedriftsnettverk har det siste året vore noko mindre enn venta, og IN bør difor styrkje innsatsen for auka mobilisering. Programmet må marknadsførast på ein slik måte at pågang av relevante og gode prosjektsøknader frå alle regionar og frå alle sektorane som er dekkja av programmet blir sikra. Her må m.a. formidling av resultat frå avslutta prosjekt, både til næringa og relevante aktørar, stå sentralt.

Auka synleggjering og omdømmebygging

Ein viktig del av Utviklingsprogrammet er prosjekt og tiltak som bidreg til auka synleggjering og omdømmebygging innanfor alle målgrupper. Den samla omdømmeporteføljen skal i løpet av 2021 gåast igjennom i nær dialog med styringsgruppa for programmet. I 2021 skal det arbeidast med ein gjennomgang av den samla omdømmeporteføljen i Utviklingsprogrammet med mål om å målrette og vidareutvikle prosjektporteføljen og sjå innsatsen betre i samanheng. Omdømmeporteføljen må vurderast opp mot måla i strategien for Matnasjonen Noreg, eksisterande og kommande strategiar for reiseliv strategi for urbant landbruk og ei synleggjering av Inn på tunet/Inn på tunet-løftet 2. Det må òg vere ei god kopling til arbeidet med bygging av sterke mat- og reiselivsregionar.

Frå 2020 er Det norske måltid (DNM) ein av dei nasjonale satsingane i omdømmearbeidet i Utviklingsprogrammet på line med IGW og Matstreif. Støtteandelen til prosjektet er auka. IN og DNM skal fortsetje den langsiktige utviklinga av konkurransen.

Den norske standen på Internationale Grüne Woche (IGW) er den viktigaste markeringa av norsk mat og reiseliv i utlandet som LMD er involvert i. IGW er ein viktig arena og møteplass for å etablere nettverk mellom næringslivsaktørar og for å bidra til forsterka regionalt samarbeid på mat- og reiselivsområdet. IN har det operative ansvaret for prosjektet i tett dialog med departementet.

I 2021 skal det jobbast med eit alternativt opplegg for IGW i og med at det ikkje blir arrangert ei ordinær messe grunna pandemien. Dette medfører at IN skal samarbeide med departementet om vidareutviklinga av regionarbeidet og mat- og reiselivsregionane, mellom

anna som ei oppfølging av strategien for Matnasjonen Noreg. Arbeidet må skje i dialog med dei regionale aktørane som er involvert i prosjektet. Målet er å få på plass eit nytt opplegg for IGW og regionarbeidet til IGW 2023. Det er framleis uvisst om det blir ei ordinær IGW-messe i 2022 og korleis Noreg si deltaking vil bli. Det er naudsynt med nær dialog mellom IN, regionane og LMD om dette.

Matstreif er ein viktig nasjonal arena for å synleggjere mangfaldet av norsk lokalmat. IN har det operative ansvaret for gjennomføring av matfestivalen. LMD ber IN om å involvere andre sentrale aktørar i verdikjeda for matproduksjon i planlegging og gjennomføring av arrangementet. Prosjektet skal organiserast med ei referansegruppe. I 2021 skal IN, i dialog med relevante partar, arbeide med vidareutvikling av Matstreif. I vurderinga skal ein mellom anna sjå nærare på koplingane til IGW, og dei regionale matfestivalane. Departementet vil komme attende til spørsmål knytt til ev. avsetting av midlar til Norsk Gardsost og Bondens marknad jf. føringar om dette i Prop. 120 S (2018-2019) Jordbruksoppgjeret 2019.

4.6 Lån til landbruksføremål innanfor lågrisikolåneordninga (kapittel 2421 NFD)

IN kan som tidlegare gje lån til landbruksføremål innanfor ramma for Lågrisikolåneordninga over NFD sitt budsjett. Det er viktig at IN i si rapportering og statistikkføring framleis opprettheld eit skilje mellom bustadføremål og næringsføremål.

5. Administrative fellesføringar

Departementet viser til dei administrative fellesføringane i oppdragsbrev for 2021 frå NFD, irekna føresetnader og krav samt føringar knytt til administrative forhold, rapportering og evaluering. Vi ber særskilt IN vere merksame på at det jf. rapporteringskalender frå NFD blir bedt om ein kort beskriving av IN sitt system for kontroll med at tildelte midlar er nytta i samsvar med krav og regelverk for støtte, samt ei orientering om eventuelle særskilde kontrolltiltak som er iverksett i løpet av året.

6. Departementsspesifikke administrative føringar

6.1 Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Den enkelte oppdragsgjevar skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadane for sine oppdrag, med unntak for aktivitetar som skal vere sjølvfinansierande. Selskapet sine basiskostnader vert dekkja av løyvinga over NFD sitt budsjett kap. 2421, post 70. For ordningar som IN forvaltar for LMD skal administrasjons- og gjennomføringskostnadane spesifiserast på kvart program/ordning. Rapport for administrasjons- og gjennomføringskostnader (AG-kostnader) skal vere klar til kvart halvårsmøte mellom LMD og IN.

Det er gjort ein gjennomgang av AG-kostnadane for 2021 med bakgrunn i vurderingar frå IN. I vurderingane er det også tatt omsyn til unytta rammer frå 2020. Om vesentlege endringar i oppgåveportefølja i løpet av året skulle føre til risiko for at rammene blir overstige, ber vi om at IN tek kontakt med departementet.

AG-kostnader for 2021 går fram av tabellen under, mill. kroner:

Ordningar og oppdrag	AG-kostnader 2021	Risikobuffer	Finansiert frå ramme 2021
IBU-ordninga	48,000	0,9700	40,900
Utviklingsprogrammet/JA	10,500	0,2900	9,200
Utviklingsprogrammet/RA	1,700	0,0800	1,500
VSP fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	5,300	0,2500	5,100
Bioøkonomiordninga	0,050		
Omstilling pelsdyrnæring	0,700	0,500	
Kundeeffektundersøking	0,725		0,725
Sum alle oppdrag	66,975	2,090	57,475

AG-kostnadane for IBU-ordninga inkluderer også 840 000 kroner til dekking av dei fylkesvise BU-prisane. Når det gjeld dekking av departementet sin del av kundeeffektundersøkinga, ber vi om at utgifta blir trekt frå ramma til dei ulike programma, høvesvis 525 000 kroner frå IBU-ordninga, 100 000 kroner frå Utviklingsprogrammet, og 100 000 kroner frå VSP fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket.

Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til IGW og Matstreif skal trekkjast frå løyvinga til Utviklingsprogrammet for vekst og verdiskaping, og kjem i tillegg til kostnadane for programmet som er synleggjort i tabellen ovanfor. Årlege budsjett over prosjekt-kostnadane til desse to prosjekta skal godkjennast av LMD etter innspel frå styringsgruppa.

LMDs løyving til bioøkonomiordninga er ikkje vidareført i 2021. I tråd med INs vedteker § 9 er det den enkelte oppdragsgjevars ansvar å dekkje dei totale kostnadane for oppdrag som bli lagt til selskapet. Etter innspel frå IN settast administrasjons- og gjennomføringskostnadane til 50 000 kroner ut perioden, og dekkast av tilgjengelege midlar over kap. 1137 post 71.

6.2 Utbetaling, rapportering og styringsdialog

6.2.1 Overføring av midlar, rekneskapsføring og rapportering

Landbruksdirektoratet har det administrative hovudansvaret for Landbrukets utviklingsfond (LUF), jf. St.prp. nr.1 Tillegg nr. 3 (1999-2000). For ordningar under LUF som blir forvalta av IN, er det lagt opp til periodisk overføring (4-6 gonger per år) av midlar frå fondet. Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til kvar ordning blir utbetalt separat frå resten av

ramma til ordninga. IN utbetalar og fører rekneskap for tilskot/lån og mottek og fører rekneskap for inntekter frå avdrag på lån. IN må vidareføre kontakta med Landbruksdirektoratet når det gjeld rekneskap og overføring av midlar.

Landbruksdirektoratet har også det administrative hovudansvaret for Reindriftas utviklingsfond (RUF). For løyvingar frå RUF, skal det også leggjast opp til periodisk overføring av midlar frå Landbruksdirektoratet til IN (2 gonger per år). Utbetalinga vil skje etter utbetalingsoppmoding frå IN.

6.2.2 Rapportering

Det skal rapporterast på bruken av midlane i tråd med rapporteringskalender frå NFD. Det skal rapporterast på bruken av IBU-midlane frå IN sine distriktskontor til fylkeskommunane. Rapporteringa skal inngå i rapporten IN elles sender til fylkeskommunane. Rapporten skal vurdere verkemiddelbruken opp mot regionalt næringsprogram. Statistikk over fordeling til ulike grupper, som kvinner og unge, i dei ulike program og tenester skal synleggjerast slik at ein sikrar eit godt samanlikningsgrunnlag over tid.

6.2.3 Styringsmøte m.m.

Det vil bli lagt opp til to halvårsmøter i tillegg til kontaktmøter mellom LMD og IN i 2021. Det vil også bli lagt opp til ei fellessamling mellom fylkeskommunen, statsforvaltaren og IN i løpet av året dersom bestemmingar om smittevern m.m. gjer dette mogleg.

Med helsing

Kristin Orlund (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Lothe
fagdirektør

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrivne signaturar

Kopi
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KS
Landbruksdirektoratet
Norges Bondelag
Norges skogeierforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norske Reindriftsamers Landsforbund
NORSKOG
Nærings- og fiskeridepartementet
Riksrevisjonen
Statsforvalteren - alle